

AKVARIJNÍ RYBIČKA

mnoho druhů, např. cichlidy, tetry, kaprovité ryby, živorodky, sumečci, krunýřovci, halančíci

Akvaijní rybičky jsou hezky barevné, existuje jich mnoho druhů. Když už se jednou akvárium zařídí, nemusíš jím věnovat tolik volného času.

Ale:

Postavit vhodné akvárium je časově i finančně náročné. Při výběru rybiček je třeba dávat pozor, aby jednotlivé druhy spolu mohly žít. Každý druh má odlišné nároky, např. na teplotu a kyselost vody, na osvětlení, na prostor, kde žije (nahoře nebo u dna), a také je jinak snášenlivý k ostatním druhům. Akvárium se musí pravidelně čistit a musí se v něm vyměňovat voda. Než si rybičky pořídíš, zjisti, zda je všichni členové tvé rodiny přijmou.

Akvaijní rybičky potřebují:

- akvárium, jehož velikost odpovídá potřebám daného druhu, se stále regulovatelnou teplotou (s teploměrem a termostatem). Alespoň zadní stěna akvária má být zakryta.
- světlo, a to různé druhy v různé míře. Akvárium je vhodné umístit bohem k oknu, aby na něj dopadalo přímé denní světlo, nikoliv však slunce, nebo instalovat silně umělé osvětlení po dobu 12-14 h denně.
- čistou oxysličenou vodu, proto je nutné mít v akváriu filtr k zachycování nečistot a vzduchovou pumpičku. Na dno jsou vhodné kamínky a písek.
- rozmanité vodní rostliny produkující kyslík, které také rybkám poskytují přirozený úkryt, potravu a místo pro tření.
- pestrou výživu odpovídající jejich potravě v původním přirozeném prostředí; potrava se liší podle skupin a druhů rybek.
- tvou poradu s odborníkem, pokud se ti zdají ve špatném stavu.
- péči i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
- tvůj čas a zájem po celý jejich život.

Zvláštní potřeby některých druhů rybek

Tetry (trnobražné dravé piraně ...):

- Potřebují teplotu vody 20-24 °C (lepší kyselejší). Jsou to většinou ryby masožravé. Cítí se nejlépe v houštinách jemnolistých stolísků nebo v chomáči jávského mechu.

Kaprovité ryby:

- Vhodná je střední až větší nádrž s dobře provzdušněnou vodovodní vodou s teplotou okolo 20 °C. Jsou to všežravci.

Ryby dna - sumečci

krunýřovci:

Potřebují nepříliš prosvětlenu nádrž s bohatým porostem a úkryty.

Živorodky:

Většina z nich je vhodná pro začátečníky. Vodu mají rády neutrální či slabě zásaditou (doporučuje se přidat na 50 l vody lžici kuchyňské soli) podle druhu s teplotou okolo 20 °C. Většina je mírumilovná. Musí často odkalovat dno a filtrovat vodu, protože jejich trus obsahuje více dusíkatých látek.

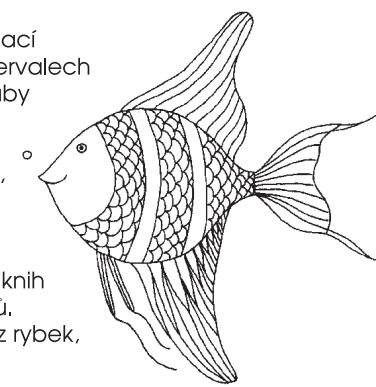
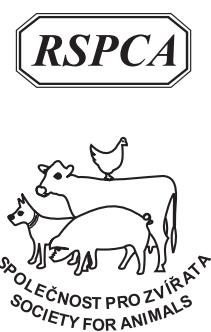
Cichlidy:

Potřebují dostatečně velkou nádrž (podle velikosti druhu), s teplotou vody nad 24 °C. Některé druhy zničí veškerou vegetaci (vyryjí), proto je dobré rostliny zasadit do květináčů. Vhodné jsou rostliny s velkými listy. Cichlidy jsou masožravé.

Labyrintky:

K jiným druhům jsou snášenlivé. Mají kromě žaber další dýchací orgán – v přírodě žijí v kalných vodách a v pravidelných intervalech nadechují vzduch nad hladinou. Potřebují nízké akvárium, aby nemusely za vzdušným kyslíkem překonávat vysoký sloupec vody. Nutné jsou plovoucí rostliny. Labyrintky dokáží vyskočit vysoko nad vodu, proto měj akvárium stále příkryté, avšak skoky jim umožni. Doporučená teplota vody je 20-24 °C, měkčí a kyselá.

Než si rybičky opatříš, je důležité získat předem z časopisů a knih informace o provozu akvária a náročích jednotlivých druhů. Vždy si napřed zaříď akvárium a nech ho alespoň týden bez rybek, teprve potom si opatři rybičky. Nikdy ne naopak.

Další informace o akvarijních rybkách

Výběr rybiček: Vybírej si rybičky, které žijí v různých hloubkách u dna, ve střední vodě, u hladiny. Akvárium nepřeplň. Zajistí, aby rybičky, které vybereš, mohly žít společně a aby byly zdravé. Pomalým a klidným rybkám vadí přítomnost čilých a rychlých. Někdy se nesnesou ani dospělí jedinci stejného druhu. Zajistí také, aby akvárium před umístěním rybek bylo dezinfikované – poradí ti v obchodě nebo veterinář.

Rozmnožování: Rybičky se vyvíjejí z vajíček. Většina ryb klade vajíčka, která jsou oplodněna mimo jejich těla, když se spojí samičí vajíčka – jikry se samčími spermiami – mlíčím. Doba líhnutí trvá několik dnů, týdnů nebo měsíců, záleží na druhu rybky. Některé rybičky se vyvíjejí z vajíček oplodněných v těle samičky a malé rybičky přicházejí na svět jako maličké kopie dospělých. Těmto rybkám se říká „živorodé“. Každý druh rybiček potřebuje k rozmnožování jiné podmínky. Více informací získáš ze speciálních publikací nebo od odborníků.

Zacházení: S rybkami zacházej opatrně, lze jím snadno ublížit, např. neopatrným chytáním, změnou teploty, silnými vibracemi. Rybky chyťte pouze pomocí síťky. Při přemísťování rybiček se ujistí, že je teplota, kyselost či zásaditost a tvrdost vody v obou akváriích stejná.

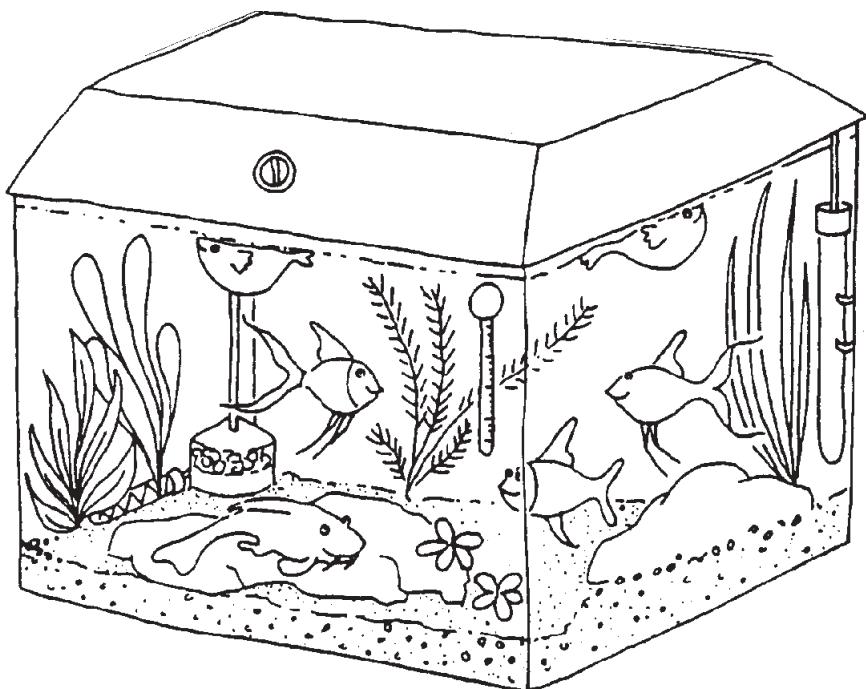
Zdravotní problémy

Poranění: Následkem špatné manipulace. Je to vstupní brána pro další infekce.

Plísňová onemocnění: Poznáš je podle bílého povlaku nebo chomáčků okolo těla. Může dojít až k úhynu rybek. Onemocnění lze léčit přidáním protiplísňových medikamentů do vody.

Bílé skvrny: Způsobují je paraziti (malinké organismy žijící na úkor druhých). Léčiva na skvrny je možné koupit. Ošetřeno musí být celé akvárium.

Infekční vodnatelnost: Pozná se podle zvětšeného objemu břicha a odstávajících šupin. Je to velmi nakažlivé. Nemocnou rybku je třeba ihned oddělit od ostatních a vyhledat veterináře.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách rybiček.
A poradu s dobrým akvaristou, chovatelským svazem či zoo.

PAKOBYLKA *indická*

(*Caraussius morosus caraussius*)

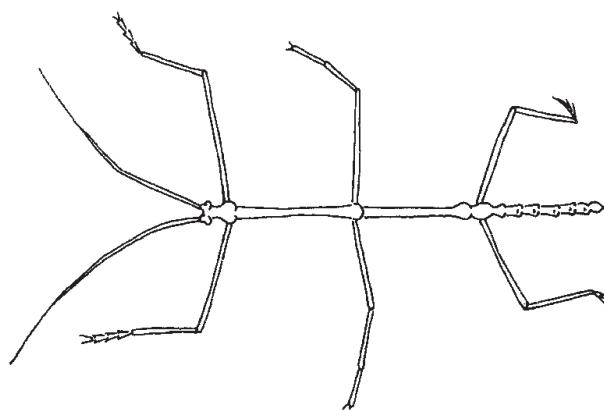
Pakobylka je nenákladný a poměrně snadno udržovatelný hmyz. Může být poučné ji pozorovat.

Ale:

Je býložravá, proto potřebuje stále čerstvou rostlinnou potravu, a to i v zimě. Než si pakobylku pořídíš, zjisti, zda ji všichni členové tvé rodiny přijmou.

**Pakobylka
potřebuje:**

- být oddělena od jiného druhu hmyzu. Různé druhy pakobylek mohou být pohromadě, je-li dost potravy a prostoru. Jako jedinec nezbytně nevyžaduje společnost jiných pakobylek, ale má ji ráda.
- pestrou zelenou stravu, má ráda např. čerstvé listy ostružiny, voděnku. Indický druh pakobylky vyžaduje také ptačí zob, břečťan, hloh a listy růže. Vyhýbej se však vždy listům, které byly postříkány insekticidy. Různé druhy mají různé nároky na potravu a vlhkost, informuj se v odborné literatuře nebo u chovatele pakobylek.
- větve se zelenými listy udržované v čerstvém vodě; voda však musí být zakryta fólií, vatou nebo víckem s dírkami, aby se pakobylky neutopily. Větve je třeba denně pokropit vodou (mlžítkem na květiny) a když uvadají, je třeba je vyměnit za čerstvé.
- velkou, vzdušnou klec, která je nejméně 3x tak vysoká, jak je dlouhá dospělá pakobylka.
- dno klece pokryté papírem, který je třeba každý týden vyměnit. Při čištění klece je třeba dát velký pozor a nevyhodit také pakobylky.
- být v pokojové teplotě (20-25 °C), ale ne na přímém slunci.
- být v klidu těsně před svlékáním kůže a několik dní potom.
- opatrné a jemné zacházení.
- péči i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
- tvůj čas a zájem po celý její život.

Další informace o pakobylkách

Délka života: Asi 12 měsíců – liší se podle druhů.

Dospívání: 4-6 měsíců.

Rozmnožování: Většina druhů žije v přírodě v populacích složených ze samců a samic a mladí jedinci se líhnou z oplozených vajíček. V chovu, často vlivem nižších teplot při líhnutí vajíček, vznikají populace samic bez samců, které kladou neoplozená vajíčka. Tato vajíčka mají delší inkubační dobu a líhnou se z nich opět pouze samice. Rozmnožování neoplozenými vajíčky se nazývá partenogeneze. Vajíčka pakobylek, která chceš nechat vylíhnout, vyber jemnou pinzetou z trusu na dně klece do malé uzavřené nádoby na mírně vlhký substrát (písek, rašelina). Vylíhnou se za 3-6 měsíců. Některé druhy přilepují vajíčka na stěny, ta nesbírej, poškodila by se.

Množství vajíček: 100-700, podle druhu.

Zacházení: Velmi opatrné. Když jsou pakobylky mladé, je nejlépe používat jemný štěteček na malování.

Zdravotní péče

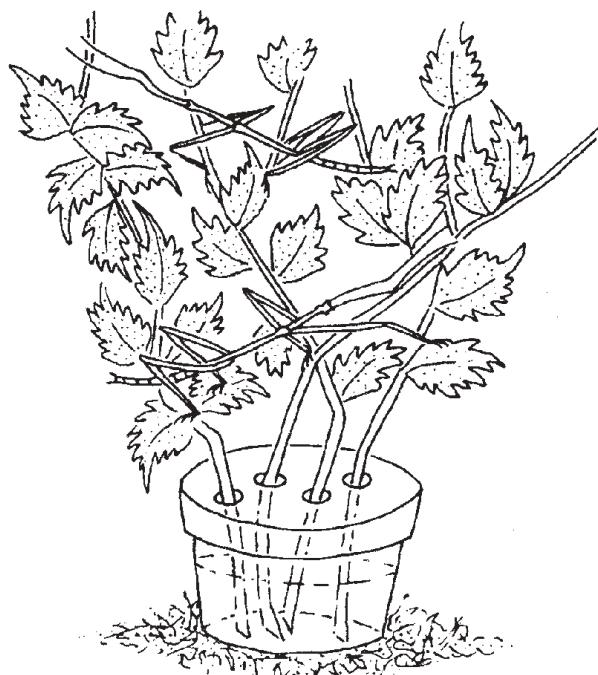
Ochablost a zvracení: Bývá důsledkem otravy kontaminovanou potravou, někdy i změnou druhu živné rostliny. Pakobylka zpravidla zahyne.

Ztráta končetiny: Není to smrtelné, protože u mladých jedinců většinou naroste nová po dalším svlékání kůže.

Svlékání kůže: Doporučujeme zvýšit vlhkost prostředí i kutikuly jemným a častým rosením.

Roztoči: Pakobylky jsou v nevětraném, špinavém akváriu.

Kanibalismus: Může k němu docházet, pokud jsou pakobylky ve stísněném prostoru, mají nedostatek potravy a vody.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách pakobylek.
A poradu s dobrým chovatelem, chovatelským svazem či zoo.

MYŠ laboratorní (*Mus musculus*)

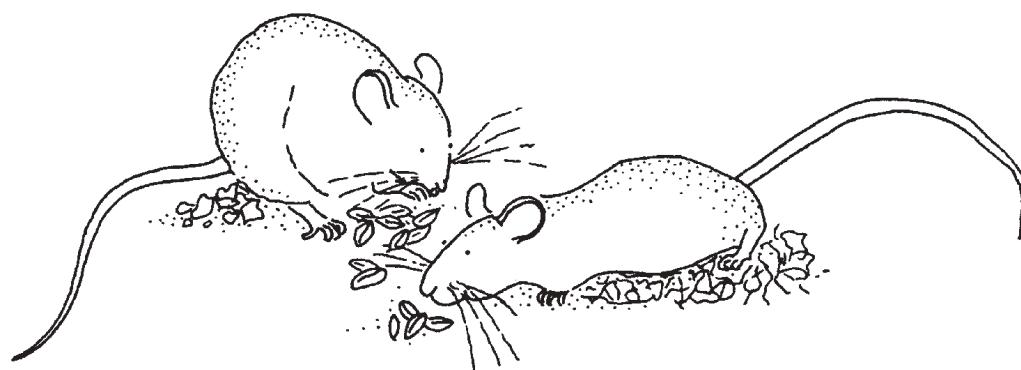
Myš

je živé zvířátko, když s ní budeš opatrně zacházet, snadno si ji ochočíš. Péče o myš není finančně náročná.

Ale:

Myši žijí především v noci, ve dne spí. Myšáci páchnou. Než si myš pořídíš, zjisti, zda ji všichni členové tvé rodiny přijmou a zda někdo z nich není alergik.

- Myš potřebuje:**
- společnost jiných myší nebo stálou přítomnost a komunikaci člověka.
 - vyváženou potravu míchanou z granulí, zrnin, malých kousků čerstvého ovoce, zeleniny, tvrdého pečiva a žvočíšné bílkoviny.
 - solný/minerální liz.
 - stálou zásobu čerstvé pitné vody z napáječky s kovovým zakončením.
 - kousek tvrdého dřeva na ohlodávání – nejlépe jabloň, dub, buk, vrba nebo topol (pozor na jedovaté dřeviny: jírovec, škumpa, mahalebka....).
 - terárium nebo klec 45 x 30 x 25 cm (maximálně pro 3 myši) a místo na úkryt vystlané lučním senem, slámostí, listími, hoblinkami nebo rozřezaným bílým papírem.
 - mít stále čistou. Zbytky krmení, které podléhá rychle zkáze, musejí být odstraňovány každý den. Podestýlka by se měla měnit každý týden.
 - hodně pohybu. Měla by mít větvíčky a žebříčky na lezení, tunely, kameny a hračky na hraní.
 - být v místnosti, kde je stálá teplota. Dostatek stínu a úkrytu před přímým sluncem.
 - veterináře vždy, když nevypadá zcela zdravě.
 - péci i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
 - tvůj čas a zájem po celý její život.

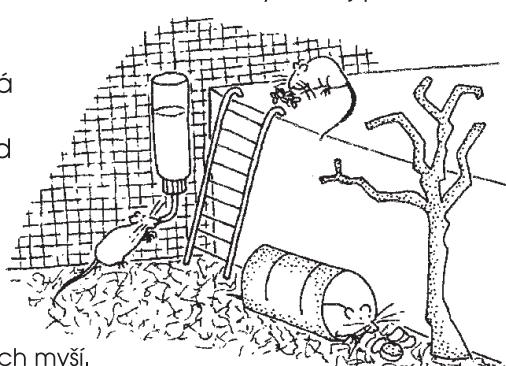

Další informace o myších

- Délka života:** 2-3 roky.
- Dospívání:** Ve stáří 6 týdnů.
- Rozmnožování:** Myši se rozmnožují velmi snadno, proto není vhodné chovat samičky a samečky pohromadě ve stejné kleci, když nemáš možnost mláďata vhodně umístit.
- Říje:** Každých 4-5 dnů.
(Období, kdy samička může být oplodněna a mít mláďata)
- Délka březosti:** 19-21 dnů.
- Počet mláďat:** 6-14 (průměrně 7-8)
- Odstavení:** (přechod ze sání mléka na rostlinnou potravu)
V 19-22 dnech (mláďata zůstávají s matkou po dobu 5 - 6 týdnů).
- Zacházení:** S myškami vždy zacházej opatrně. Neochočenou myš zvedáme za ocásek, v jeho polovině. Ochočenou myš necháme nastoupit na dlaň a druhou rukou fixujeme. Je možné použít malou krabičku, do které si myš sama vlezí a kterou pak přiklopíme víčkem nebo dlaní. Vždy drž myš nízko nad zemí nebo nad jiným rovným povrchem.
- Společnost:** Myš potřebuje společnost ostatních myší, proto ji nikdy nechovej samotnou. Je lepší chovat samice, protože samci se často perou a také páchnou. Novou myš umísti nejprve do prázdné klece a pak přidej ostatní. Samičky si mohou bránit své teritorium.

Zdravotní problémy

- Abscesy a vředy:** Jako první pomoc ošetři slabým dezinfekčním roztokem a vyhledej veterináře.
- Průjem:** U myší není častý. Při slabších potížích pomáhá okus větviček vrby, topolu a dubu. Pokud se opakuje, svědčí to o celkově nevhodném krmení. Vyhledej pomoc veterináře.
- Ztráta srsti nebo** Mohou být způsobeny parazity nebo oparem lysivým. Ihned vyhledej pomoc veterináře. Často i nedostatkem živočišné bílkoviny nebo nevhodnými podmínkami chovu.
- Lymfatická meningitida:** (zápal mozkových blan) Velice závažné onemocnění, které se může přenést i na lidi. Myš je viditelně velmi nemocná. Ihned vyhledej pomoc veterináře.
- Přerostlé zuby:** Výsledek nedostatku tvrdé stravy, která je nutná na obrusování zubů. Vyhledej pomoc veterináře, ale raději nedopust, aby jí přerostly.
- Paralýza:** (ochrnutí) Může být způsobena buď zraněním nebo virem. Ihned vyhledej pomoc veterináře.
- Nemoci dýchacích cest:** U myší jsou velice časté. Myš vypadá nezdravě, dýchá nepravidelně a chraptivě. Měj myš v teple a ihned vyhledej pomoc veterináře.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách myší. A poradu s dobrým chovatelem, chovatelským svazem či zoo.

MORČE domácí

(*Cavia apereavar. porcellus*)

Morče

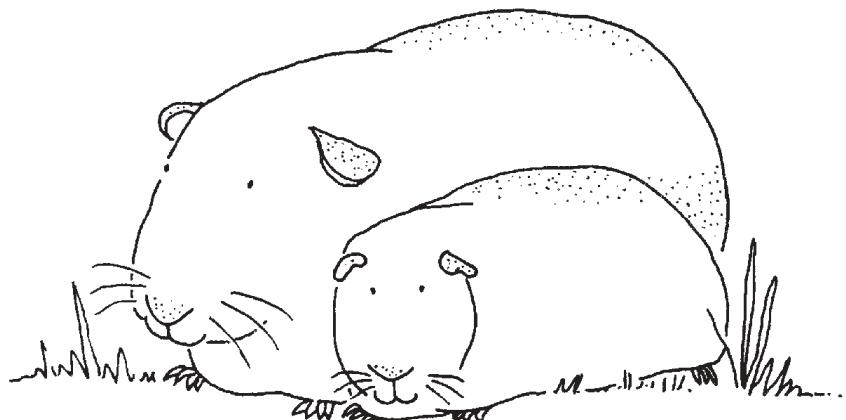
je přátelské a dá se snadno ochočit.

Ale:

Potřebuje společnost a stálou pozornost. Než si morče pořídíš, zjisti, zda ho všichni členové tvé rodiny přijmou a zda někdo z nich není alergik.

Morče potřebuje:

- krmení 2x denně směsí lučního sena, dále obiloviny, tvrdé pečivo, umyté čerstvé ovoce a zeleninu (je nutné zajistit denně dostatečný příjem vitaminu C), čerstvou trávu (pozor na jedovaté rostliny).
- zásobu čerstvé pitné vody z napáječky s uzávěrem z tvrdého plastu (i když časem rozkouše, neznehodnotí se vitamin C), při dostatku šťavnatého krmení (ovoce, tráva) vůbec nepijí.
- prostor k pohybu na ploše nejméně 1 m² pro 2-3 morčata. V létě je vhodný pobyt na travnatém podkladu.
- velkou izolovanou boudou nad terénem, mimo dosah přímých slunečních paprsků a silného větru.
- když je chladno, mít boudu umístěnou uvnitř.
- oddělený prostor na spaní v boudě s čerstvou podestýlkou z hoblovaček, měkkého sena nebo slámy.
- každý den česat, má-li dlouhou srst.
- předměty na ohlodávání k zabrušování zubů.
- mít čisto; zbytky krmení podléhající rychle zkáze je třeba odstraňovat každý den a podestýlku měnit alespoň jednou týdně či víckrát, podle počtu zvířat.
- nebýt ve stresu z častého zvedání a rušení; pro morče, které je od mládí ochočené, je však kontakt v přiměřené míře obohacením jeho života.
- veterináře vždy, když nevypadá zcela zdravě.
- péči i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
- tvůj čas a zájem po celý jeho život.

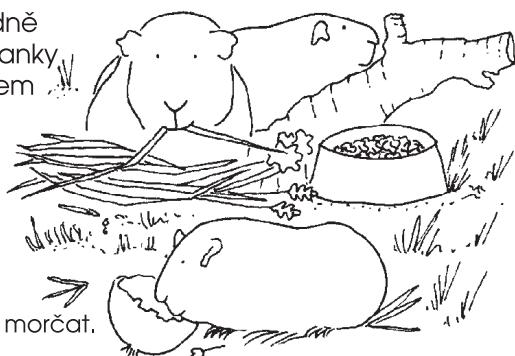

Další informace o morčatech

- Délka života:** 4-7 let.
- Dospívání:** Samice ve věku 4-5 týdnů, samci 8-10 týdnů.
- Rozmnožování:** Samice má mláďata i 5x ročně. Nemnož morčata, pokud pro ně nemáš předem zajištěný dobrý domov. Měj proto samce a samice odděleně.
- Říje:**
(Období, kdy samička může být oplodněna a mít mláďata)
Více než pětkrát za rok.
- Délka březosti:** Přibližně 63 dnů.
- Počet mláďat:** Většinou málo. Není výjimkou pouze jedno mládě.
- Zacházení:** Zvedej morče pomalu a klidně, natahuj ruku k morčeti zepředu a v jeho úrovni. Oběma rukama morče opatrně zvedni: mládě jednou rukou nadzvedni pod zadeček a druhou rukou přidržuj okolo lopatky, dospělému jednou rukou podepři nožičky a druhou rukou přidržuj okolo hrudníčku.
- Společnost:** Dospělí samci se nesnášejí, a to ani otec se synem nebo bratří. Samice se snášejí většinou dobře, a to i cizí. Musejí se ale sdružovat na neutrálním území. Nikdy nepřidávej zvíře do již sžité skupiny nebo do prostředí zabydleného jiným morčetem. I při páření musí být na neutrálním území.

Zdravotní problémy

- Lysá místa:** Mohou být způsobena plísňovými a virovými nákazami. Zajdi ihned k veterináři.
- Přerostlé drápky:** Drápky mohou přerušt, když se pravidelně nekontrolují či neobrnušují běháním. Veterinář přerostlou část zarovná.
- Kožní problémy:** Pokud má morče lupy a často se škrábe, kontaktuj veterináře. Doporučí vhodnou koupel a ošetření.
- Přerostlé zuby:** Výsledek nedostatku tvrdé stravy, která je nutná na obroušování zubů. Vyhledej pomoc veterináře, ale raději nedopust, aby mu přerostly.
- Nedostatek vitaminu C:** Morčata potřebují stálý dostatek vitamINU C (neumí si jej syntetizovat z vlastních zdrojů). Vit. C dodávat hlavně mimo sezónu (ve formě kyselinY askorbovY – vit. C, v prášku), kdy nemáme dostatek čerstvé zeleniny, ovoce a trávy. Při jeho nedostatku ztrácejí na hmotnosti, jsou slabá a mají oteklé klouby.
- Parazité:** Mnoho morčat má v srsti, zejména na hlavě a za ušima drobný hmyz a jeho vajíčka. Jde o všenky, které se živí lupy a jsou přenosné na jiné osrstěné živočichy. Jejich odstranění konzultuj s veterinářem. Všenky mají vliv na kvalitu srsti, zvíře je neklidné – nervózní, špatně žere, neklidně spí, může být i více agresivní. Drobné ranky po neustálém drbání mohou být vstupem pro další infekce.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách morčat. A poradu s dobrým chovatelem, chovatelským svazem či zoo.

ANDULKA

papoušek vlnkováný (*Melopsittacus undulatus*)

Andulka

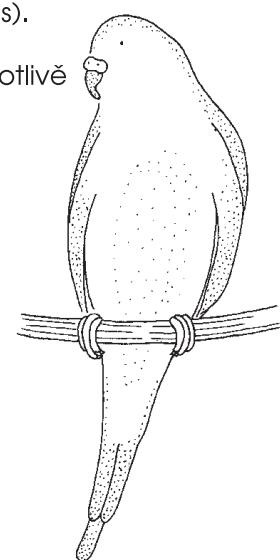
je společnice, která se rychle učí. Andulek existuje mnoho barevných variant.

Ale:

Voliéra či klec pro andulky je drahá a andulka jako vše živé potřebuje každodenní péči. Než si andulku pořídíš, zjisti, zda ji všichni členové tvé rodiny přijmou a zda někdo z nich není alergik.

Andulka potřebuje:

- prostornou voliéru s možností létání (zvláště pro několik ptáků) nebo klec dlouhou alespoň 50 cm, ze které může být v přítomnosti lidí vypouštěna po bytě.
- voliéru či klec chráněnou před jinými zvířaty a umístěnou tak, aby nebyla vystavena chladu, průvanu a horku.
- dřevěná bidélka umístěná proti sobě kolmo na podélnou osu klece, takže pták mezi nimi může přeletovat v takové vzdálenosti od mříží (pletiva), aby si o ně neobrušoval ocasní pera. Bidélka mají mít různou tloušťku (průměr) např. 0,6 a 1,0 cm, aby nedocházelo k otlakům a mozolům na pařátech.
- bidélko (větev) umístěnou v rohu nahoře, kde andulka bude ráda spávat. Cítí se dobře, když je shora chráněna (třeba novinami položenými na klec).
- zob pro andulky (různé druhy prosa, lesknici a oves), nejedovaté zelené krmení (jitrocel, ptačinec), ekologicky pěstovanou zeleninu (andulka je citlivá na chemické látky).
- čistý papír nebo písek na podlaze a grit (speciální písek) na podporu trávení v misce (prodává se i obohacený vitaminy).
- sépiovou kost nebo drcené skořápky z natvrdo vařených vajec – syrové mohou být zdrojem nákazy.
Občas (1x za měsíc) zob obohacený o vitaminy. Pozor na předávkování.
- denně čerstvou a čistou pitnou vodu.
- možnost ukryt se v zastíněné části klece před sluníčkem. Jinak andulky mají rády slunce a často se sluní (podporuje to metabolismus).
- hračky na hraní a společnost člověka v případě jednotlivě chované andulky.
Andulky ve skupině nebo páru si stačí samy, ale zase zůstanou plaché, nezkrotnou a nemluví.
- pravidelné čištění klece, které je nejsnazší u klecí s výsuvným dnem a papírovou vložkou.
- péče i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
- tvůj čas a zájem po celý její život.

Další informace o andulkách

Délka života: 10 let i více.

Dospívání: V 6-12 měsících.

Rozmnožování: Pokud chceš andulky rozmnožovat, přečti si důkladně některou z knížek o chovu andulek. Krmení je složitější a různé podle období hnizdění. Ptáci k němu také potřebují zvláštní budky.

Období páření: Od jara do zimy.

Počet vajíček: 5-6

Inkubace:
(doba do vylíhu) Vajíčka zahřívají rodiče v hnizdní dutině (budce). Mláďata se vyklubou asi po 18 dnech. Rodiče je krmí další 4 týdny v budce a pak ještě asi 2 týdny po vylétnutí.

Zacházení: Andulky lze ochočit tak, že ti budou sedat na prst. Při uchopení ji vezmi jednou rukou okolo zadní části těla. Vnitřní stranu zápěstí drž podél ocasu andulky, hlava leží mezi ukazovákem a prostředníkem. Palec a ostatní prsty objímají křídla.

Společnost: Pro andulku je nutné žít alespoň ve dvou, v přírodě žijí v hejnech. Schopnost imitovat zvuky mají samečci, zřídka samičky.

Zdravotní problémy

Šupiny a skvrny: Nejčastěji šedé barvy. V oblasti kolem zobáku a neopeřené části těla jsou způsobeny vnějšími parazity nebo plísní. Porad se s veterinářem - odborníkem na malá zvířata.

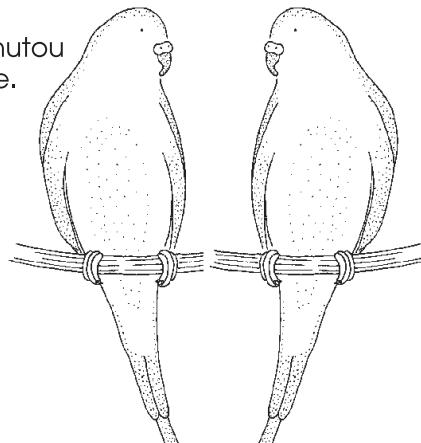
Přerostlý zobák: Pro správný růst zobáku je důležité, aby andulka klovala sépiovou kost. Přerostlý zobák upraví veterinář.

Přerostlé drápky: Mohou se odstranit štípacími kleštičkami na nehty, avšak pokud s tím nemáš zkušenosti, obrať se na veterináře. Tomuto problému lze předejít přirozeně tvrdým podkladem ve voliéře.

Nachlazení, zápal plic a průdušek: Lze tomu předejít tak, že umístíš andulky do místnosti, ve které je teplo a není průvan. Pokud uvidíš, že andulka sedí načepýřená, často sípe a lapá po dechu, vyhledej veterináře.

Vápenka: Parazitární onemocnění způsobené roztočem. Tvoří se hrudky kůže na nožičkách a na ozobí, které se odlupují. Onemocnění je přenosné i na volně žijící druhy ptáků. Přenáší se odloupnutou kůží, proto pozor při vysypávání nečistot z klece. Je nutné navštívit veterináře.

Vyškubávání peří: Může být příznakem nudy a stresu, někdy i nervozity.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách andulek. A poradu s dobrým chovatelem, chovatelským svazem či zoo.

FRETKA (*Putorius furo*)

Fretka

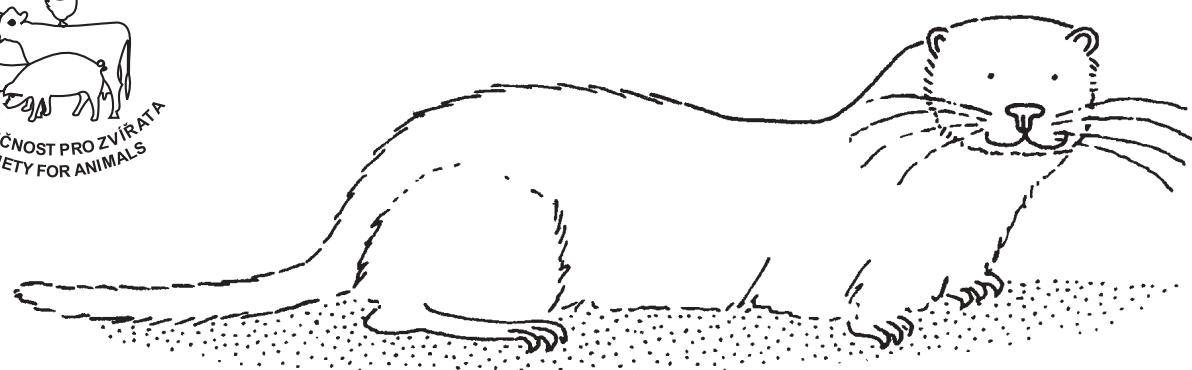
je aktivní, hravá, zajímavá na pozorování a dá se ochočit.

Ale:

vyžaduje pravidelnou pozornost a péči a potřebuje hodně prostoru. Předem si velmi dobře rozmysli, jsi-li opravdu schopen fretku chovat a ochoten ji obětovat mnoho ze svého pohydlí, útulnosti a čistoty svého bytu. V opačném případě je dnes téměř nemožné najít pro odloženou fretku nového majitele. Fretka může kousat. Samec silně zapáchá, nehodí se proto pro chov v bytě. Krmení pro fretku je drahé. Než si fretku pořídíš, zjisti, zda ji všichni členové tvé rodiny přijmou a zda někdo z nich není alergik.

Fretka potřebuje:

- společnost – být s člověkem nebo s ostatními fretkami.
- pravidelnou stravu dvakrát denně. Základ by mělo tvořit biologické krmení: myši kuřátká (kvůli srsti, trávení), pak syrové nebo vařené maso, strouhaná zelenina, rýže, vejce, pšeničné klíčky, šrot na zahuštění, tvaroh, vitamínové přídavky. 1x týdně půst, je u šelem nutný kvůli trávení. Psí nebo kočičí granule jen v **nutnosti**, zvolit správný druh a dávkování (poradit se s dobrým chovatelem), vědět, jestli byla fretka na některý typ zvyklá.
- stálou zásobu čisté pitné vody z lahve s náustkem.
- hodně velkou a bezpečnou klec s různými odděleními, umístěnou nad zemí, venku nebo v místnosti, mimo průvan, ne na přímém slunci.
- hlubokou vrstvu pilin a navrch čerstvé seno jako podestýlku.
- čistotu v kleci – to je velmi důležité. Podestýlka se musí měnit týdně několikrát, zbytky jídla musí být denně odstraňovány.
- velkou bezpečnou plochu na hraní.
- dřevěné hračky nebo tuby z tvrdého papíru na hraní.
- opatrné a citlivé zacházení.
- pravidelné očkování.
- péči i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
- tvůj čas a zájem po celý její život.

Další informace o fretkách

Délka života: 7-8 let.

Dospívání: 8-9 měsíců.

Rozmnožování: Nepokoušej se fretky rozmnožovat, pokud pro mláďata nemáš zajištěný nový domov. Samičky bývají často náchylné k infekcím. Blížší informace ti podá zkušený chovatel nebo jiný odborník.

Říje: V období únor – březen nebo až do září, podle podmínek.

(Období, kdy samička může být oplodněna a mít mláďata)

Délka březosti: Asi 42-45 dní.

Velikost vrhu: 1-10 i více. Obvykle 4-9.

Odstavení: 6-8 týdnů.

(přechod ze sání mléka na pevnou potravu)

Zacházení: Aby zůstaly ochočené, potřebují fretky, aby si s nimi lidé hráli a hladili je. Fretka se musí jemně, ale pevně uchopit oběma rukama, jednou rukou pod zadními nožkami a druhou kolem ramen. Když fretku držíš, přitiskni si ji k tělu.

Zdravotní péče

Psinka: Fretka musí být očkována proti psince. Porad se s veterinářem.

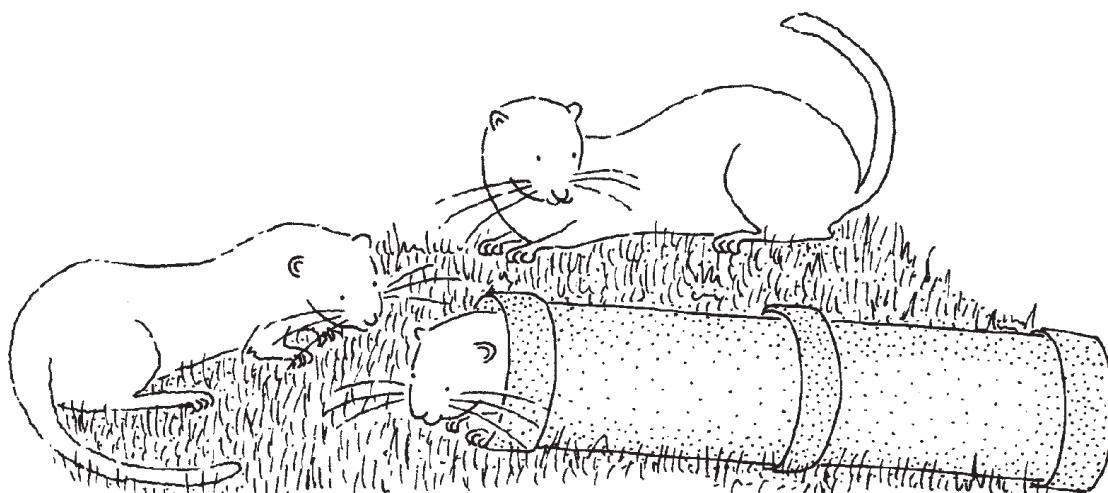
Vztekliná: Fretka musí být pravidelně každý rok očkována proti vzteklině. První očkování se provádí ve stáří půl roku.

Úpal: Obyčejně se úpal získá, je-li klec vystavena přímému slunci. Fretka se zotaví, když ji dás do chladnějšího, stinného místa a když má dostatek vody.

Chřipka: Fretky mohou dostat chřipku od lidí. Nakažená fretka musí být oddělena od ostatních. Lidé s chřipkou se nemají k fretkám přibližovat. Pokud se fretka nakazí, porad se s veterinářem.

Prašivina: Příznaky se projevují škrábáním, holými místy a poškozenou kůží. Ihned se porad s veterinářem.

Paraziti: Všenky: fretka je může chytit od jiného zvířete. Pravidelně prohlížej fretce kožšek a ouška. Porad se s veterinářem.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách fretek.
A poradu s dobrým chovatelem, chovatelským svazem či zoo.

SLADKOVODNÍ ŽELVA

Chrysemys scripta elegans

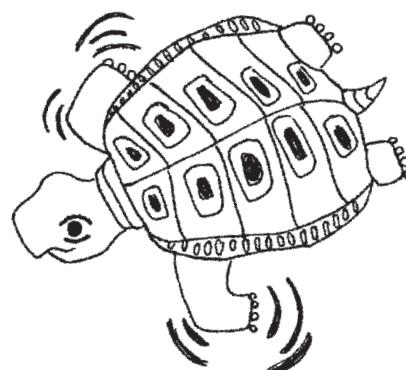
Vodní želva je čilý, zajímavý a někdy velmi ozdobný plaz, dobře se ochočí a žije desítky let.

Ale:

Vodní želva rychle tráví a stále si znečišťuje vodu, kterou je nutno velmi často měnit nebo filtrovat. Zbytky potravy a znečištěná voda se kazí a páchnou. Želvičky, které si koupíš jako roztomilá mláďata, rychle vyrostou, hlavně samice. Jsou také náročné na krmení. Než si želvu pořídíš, zjisti, zda ji všichni členové tvé rodiny přijmou.

Sladkovodní želva potřebuje: ● různé druhy sladkovodních ryb (ale nepřekrmit) a přirozenou živočišnou potravu (holátka, malé proužky kuřecího masa, v nouzi hovězí srdce) podle druhu masitou, kombinovanou a některé druhy dokonce převážně rostlinnou potravu. Podle nároků druhu želva potřebuje: syrové libové maso, ryby (nekrmí stále, protože pak trpí nedostatkem vitamínu B1 a mohou na to i uhynout). Občas dešťovky, hmyz, vařená vajíčka, plátky jablek, hrušek, okurek, listy salátu, psí a kočičí granule (pozor na složení a množství) atd.

- při pravidelném krmení rybím masem dostávat vitamín B1.
- vitamíny a nerostné látky (především vápník ve formě Vitamixu, kalcium laktátu a rozemletých skořápek) podávej v zahuštěné svařené potravě na bázi škrobu, želatiny, agaru nebo vaječného svítku. Zpevněnou zahuštěnou potravu potom nakrájej na plátky.
- takovou četnost krmení, která závisí na teplotě, velikosti a zdravotním stavu, na ročním období a také na intenzitě pohybu. Mláďata se obecně krmí častěji.
- být chována v akváriu, kde je část prostoru pod vodou (hloubka vody o něco vyšší než je výška krunýře želvy) a část (vyvýšená) na suchu.
- stále čistou vodu. Želvy plavou, přijímají potravu a většinou i kálejí ve vodě. Při výměně vody dbej na to, aby nedošlo k výrazné změně teploty. U některých druhů a jedinců to může vést k šoku a smrti.
- v rohu plochý kámen nebo betonovou destičku, nad níž je žárovka k využívání a odpočinku. Nikdy nedávej do vody složité těžké předměty (kameny a jeskyňky), želva se v nich může zaklínit a utopit.
- v létě umístění venku v ohrádce s přistřeškem proti slunci a s bazénkem. Aby želva mohla vylézt na sucho, musí mít pozvolný břeh. Výběh musí být dobře ohrazen do výšky nejméně 30 cm a 20 cm do hloubky. Vodní želvy obratně šplhají, proto pozor!
- péci i v době, kdy jsi na prázdninách, nebo nemáš právě čas.
- tvůj čas a zájem po celý její život.

Další informace o sladkovodních želvách

Délka života:	40-50 let (v zajetí).
Dospívání:	V 5-6 letech.
Počet vajíček:	2-10 (záleží na druhu)
Rozmnožování:	Obecně není laikům doporučováno se odchov želv v zajetí pokoušet. Je to náročné na technické vybavení a pro samice zdravotně riskantní.
Inkubace: <small>(doba do líhnutí)</small>	Inkubace a líhnutí vajec vyžadují znalosti a zkušenosti a vejce musejí být v inkubátoru. Proto se informuj v odborné literatuře. Doba líhnutí vajec je různá podle druhu a teploty, přibližně při 28-30 °C 60-80 dní.
Zimování:	Vodní želvy mírného pásmu v přírodě zimují na dně vod; dýchání zajišťuje při snížených fyziologických funkcích vnitřní výstelka kloaky. Želvy v chovu nevystavuj riziku přirozeného zimování venku, ale nech je v mělké vodě při teplotě snížené na 10 až 15 °C (ve sklepě, v nevytápěné místnosti) bez krmení 1-2 měsíce. Zimování však není nutné. Želvy z teplých oblastí, ne zcela zdravé a vykrmené nezimuji!
Zacházení:	Pozor na agresivitu a kousavost, vůči chovateli i dalším želvám. Agresivita se může projevit později, např. při začátku říje. Želvu zvedej za krunýř. Dávej pozor, aby nespadla z velké výšky, protože může dojít k poranění vnitřních orgánů. I pád ze židle může být smrtelný.
Společnost:	Želvy rády žijí ve společnosti. Samci jsou však často k samicím neurvalí a koušou je do krku, proto je někdy vhodné chovat pohlaví odděleně.

Zdravotní problémy

Onemocnění krunýře:	Plísňová nebo bakteriální onemocnění krunýře nebo kůže (odlupování štítků, ekzémy a nekrózy) – koupej v roztoku Acriflavinu nebo hypermanganu, při komplikacích vyhledej veterináře specializovaného na plazy.
Traumata: <small>(poranění, pokousání)</small>	Udržuj čistotu. Nech na čas želvu na suchu a jen 1x denně ji na chvíli dej do vody, aby se napila, něco snědla a vyprázdnila se. Při vážnějších zraněních vyhledej veterináře.
Avitaminóza A:	Projevuje se otoky víček, poruchy vidění, želva nežere a je apatická. Podávej vitamin A; při těžkých případech injekčně veterinářem.
Avitaminóza D a nedostatek kalcia:	Dochází k měknutí a deformaci krunýře. Podávej zdroje minerálů současně s vitaminem D3 (nebo při možnosti pravidelného slunění). Porad se s veterinářem.
Zadržení vajec:	Želva je ochablá a má apatické chování. Pokud želvu občas vážíš, poznáš to na vyšší hmotnosti. Je nutné vzít jí k veterináři. Když chováš pouze jednu želvu, existuje malá pravděpodobnost zadržení vajec.
Otoky očních víček:	Avitaminóza anebo prvotní příznak nastydnutí, hlavně u mladých želviček. Příčinou nastydnutí bývá nízká teplota vody, průvan nebo výrazné střídání teploty v akvateráriu.
Nebo nastydnutí:	Želva má oteklá víčka. Příčinou nastydnutí bývá nízká teplota vody, průvan nebo výrazné střídání teploty v akvateráriu. Je to častá příčina úhynu želv a lidmi velmi podceňovaná.

Doporučujeme přečtení knížek a článků o životě a potřebách želv.
A poradu s dobrým chovatelem, chovatelským svazem či zoo.
Chov želv se laikům pro svou vysokou náročnost nedoporučuje.